

پرسش با و پاسخ با ویژه محرم

عوامل مؤثر در قیام عاشورا

بسمه تعالی

چه عواملی بر قیام عاشورا تأثیر گذاشت؟

۱- عامل بیعت با یزید

وقتی معاویه در نیمهٔ رجب سال شصتم می‌میرد، یزید در نامهٔ خصوصی خود به حاکم مدینه دستور شدید می‌دهد که: «حسین بن علی(ع) را بخواه و از او بیعت بگیر، و اگر بیعت نکرد سرش را برای من بفرست.» امام حسین(ع) با بیعت مخالفت می‌کنند و بعد از سه روز با اعضای خانواده و گروهی از بنی هاشم، از مدینه به طرف مکه رهسپار می‌شوند. بنابراین از نظر زمانی اولین عاملی که بر این قیام اثر گذاشت، درخواست بیعت از امام(ع) از طرف حکومت یزید و مخالفت آن حضرت با این بیعت است.

۲- عامل دعوت مردم کوفه

از عوامل دیگر مؤثر در نهضت حسینی، دعوت مردم کوفه بود که پاسخ امام(ع) به این دعوت پاسخی مثبت بود. در اینجا دعوتی از طرف مردم کوفه رخ می‌دهد و حدود هجده هزار نامه به دست امام(ع) می‌رسد. این در حالی است که امام(ع) قبل از رسیدن نامه‌ها، درست بعد از مرگ معاویه و وقتی مردم کوفه هنوز از مرگ معاویه باخبر نشده‌اند، تقاضای بیعت را رد کرده‌اند. رسیدن نامه‌ها باعث شد امام(ع) برای ادامهٔ نهضتشان به سمت کوفه حرکت کنند. در واقع علت نامه دادن مردم کوفه، نهضت امام حسین(ع) بود.

۳- عامل امر به معروف و نهی از منکر

امام حسین(ع) از روز اول، با شعار امر به معروف و نهی از منکر از مدینه حرکت کردند و در وصیتنامهٔ شان به محمد بن حنفیه نوشتند: «...من، نه از روی خودخواهی و سرکشی و هوسرانی (از مدینه) خارج می‌گردم، و نه برای ایجاد فساد و ستمگری. بلکه هدف من از این حرکت، اصلاح امتِ جدم(ص) و منظورم امر به معروف و نهی از منکر

است و می خواهیم سیره جدم(ص) و پدرم علی بن ابیطالب(ع) را در پیش گیرم. هر کس در این راه به پاس احترام حق، از من پیروی کند، راه خود را در پیش خواهیم گرفت تا خداوند میان من و این قوم داوری کند. او بهترین داوران است...»

مسأله اصلی، بیعت نکردن با یزید هم نبود که به خاطر آن، امام(ع) قیام کرده باشند. بلکه حتی اگر تقاضای بیعت با یزید هم مطرح نشده بود، امام(ع) به حکم وظیفه امر به معروف و نهی از منکر قیام می کردند.

قیام امام(ع) به دلیل دعوت مردم کوفه هم نبود. چون نامه به محمد بن حنفیه مربوط به دو ماه قبل از دعوت مردم کوفه است.

مسأله اصلی این بود که دنیای اسلام را منکرات فرا گرفته و حکومت به سرچشمه فساد تبدیل شده بود. بنابراین با این وضعیت، امام(ع) به حکم وظیفه دینی قیام کردند.(منبع: حماسه حسینی - شهید مطهری)

لب تشام از سیده آجم بیدید

جامی ز زلال آقا بیدید

من پرش سوزان حسینم یاران!

با خنجره عشق جوا بیدید

امیری حسین و نعم الامیر